

Blandt fuchsia og duftgeranier

Tekst **Marian H. Steffensen** journalist
Tekst & foto **Kim Fjord** redaktør

Der er ingen nemme genveje, hvis man for alvor vil have glæde af det praktiske arbejde med havens planter. Det kræver tid, viden og ikke mindst kunnen. De ældre generationer kan være med her, men for de yngre kan det knibe. Hvor begynder man og hvor ender man? Hvad gør man hvornår?

Her i spalterne forsøger vi at hjælpe både nye og erfarne havefolk med tips og inspiration. Det er ikke nemt at ramme alles behov hver gang, for der er en afgrundsdyb forskel på hende, der for første gang står med en frøpose i hånden, og så til ham, der som den største selvfølge trisser ud i væksthuset og formerer sine egne bregner.

Afsamme grund er ikke bare havekunsten, men også havefærdighederne en langsom kunst, som tager den tid, det normalt gør, at blive klog på livet.

I denne og en række kommende artikler fra Egeskov Slot følger vi slotsgartner Peter Bonde Poulsen og hans stab af gartnere i en hel sæson, hvorfra vi har plukket en håndfuld tips og tricks. Vi giver ordet til Peter Bonde Poulsen.

Knibning af fuchsia

I løbet af foråret skyder fuchsia lange skud. Hvis man har en fuchsia med lange ranglede skud, og stiller den uden for, vil der være risiko for, at de nye skud knækker i vinden. Derfor skal fuchsia knibes. Så bliver planten mere busket, og da de korte skud er stærkere end de lange, kan den bedre tåle blæst. Knib med neglen eller klip over et bladpar. Sideskuddene vil bryde, så du får to skud i stedet for det, der blev knebet. På den måde får du flere blomster. Ved knibningen forsinkes man blomstringen lidt.

Stikning af fuchsia

Afknebne fuchsiastilke kan bruges til nye planter. Tag det afknebne skud, knib stilken under de nederste sideskud/blade, så der blot er ca. 2 cm stilke under bladene. Fjern bladene fra den nederste del af stiklingen og stik den i en forvandet jordprop. Knib eller klip toppen af stiklingen, så netop et bladpar/sideknopper stikker op over jorden. Stil så jordproppen ved 16-18° C – sæt buer over stiklingerne og dæk med plastic. Efter to til tre uger har stiklingerne så dannet rod. Tag plasticfrakken af i en periode hver dag. Fuchsiaplannerne skal hærdes, så perioden uden plastic gøres længere for hver dag. Endelig fjernes det helt, og fuchsiaplanten er klar til brug.

Dæk staudene med champignonmuld

Peter Bonde Poulsen klipper sine stauder ned i efteråret. Det er også i efteråret, at stauderne deles og omplantes, for der er bedst tid. Som erstatning for staudetoppen, som beskytter planterne gennem vinteren, dækker Peter bedet med 5-8 cm champignonmuld. Mulden lægges rundt om stauderne og trækkes ind til planterne, men dækker ikke planterne.

Champignonmuld er fri for ukrudt, så bedet er lettere at holde, fordi det tykke jordlag forhindrer frøukrudt i at spire igennem. En sidegevindst er, at staudetoppen ikke skjuler mosegrisene, der så

foretrækker andre områder.

Du kan nå det endnu! Så rens dit stauved, inden champignonmulden lægges på. Gå ikke for dybt, når du senere bearbejder jorden, så du ikke får ukrudtfrøene trukket op til overfladen. Gød med 3 kg kalksalpeter samt 3 kg NPK 23-3-7 pr. 100 m² her i foråret. Målet er, at jorden bliver så løs, at man uden besvær kan grave i den med hænderne. Derfor må man ikke træde i den jord, der lige er bearbejdet med kultivatoren. Når bedet er ideelt, lukkes det helt af planter om sommeren.

Peters favorit i marts

»Tulipanen 'Red Champion' er en papegøjetulipan. Den blomstrer sent og forlænger tulipansæsonen med ca. 10 dage. 'Red Champion' er i sig selv så dekorativ i vaser, at den klarer udsmykningen uden yderligere stafage.

Tulipanløgene lægges vi midt i oktober i flamingokasser. Kasserne stilles ved 3-4° C, indtil løgene har dannet rødder, og man kan se en spire. Kasserne flyttes til drivning ved 18° C ca. en måned før, tulipanerne skal blomstre. Sørg for meget lys under drivning. Når blomsterknoppen viser sig, flyttes tulipanerne til et koldere sted, ca. 12° C for at undgå, at de bliver løse i væksten.«

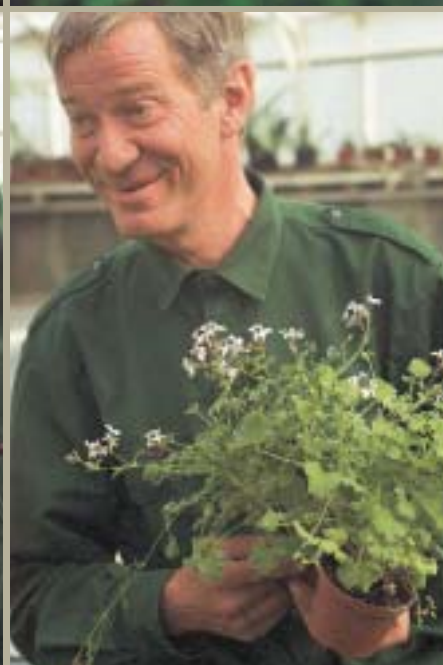
Peters tips i marts

Stiklinger, som står under plastic, skal luftes ud hver dag. Luk op for plastictunnellerne mindst halvanden time hver dag. På den måde sænker man damptrykket, og så vil svampesporer trives dårligere, så du får færre problemer med sygdom i planterne.

Knibning og stikning af duftgeranier

Duftgeranier kniber man for at få tætte planter og nye stiklinger. Knib i marts eller august/september. Knib geranierne på samme måde som fuchsia. Stik dem i jordpropper eller små potter. De tørre hurtigere end større potter, og det er en fordel, for geranier rådner, hvis de får det for vådt. Stil potterne ved 16-18° C og hold dem let fugtige. Dæk med fiberdug – ikke plastic, for det bliver for tæt og vådt. De hurtigste geranier har rødder efter 10 dage. Hærd dem på samme måde som fuchsia.

Forspiring af georginer

På Egeskov Slot har man altid haft georginer. Georgineknolde står hele vinteren i flamingokasser under pottetbordene i drivhuset. Her er mørkt, tørt og ca. 10° C. I marts tager man knoldene frem, og stænglerne klipper man helt tilbage. Georginerne begynder inde, for man planter dem sent ud efter tulipanerne. Er knoldene blevet store, kan man dele dem. Drys lidt spagnum over knoldene, som Michael her viser, og vand lidt. Jorden skal ikke være våd, kun fugtig. I maj kan georginerne plantes ud.

So sommerblomster

I gartneriet på Egeskov Slot sår vi et bredt udvalg af sommerblomster. De bruges bl.a. til dekorationer. Der skal være typer, som er høje og tynde, buttede, korte og nogle med små blomster til staffage.

Stolte kavalerer, *Cosmos*, og løvemund, *Antirrhinum*, er uundværlige. *Bupleurum* er med sin gulgrønne farve god til fyld. Hvert år vælger man nye farver og sorter.

Så sommerblomsterne i ugødet, opvandet såjord f.eks. Pindstrup 1. Øverste halvdel af jorden i såbakken er sigtet. Den finkornede jord gør, at man lettere kan løfte småplanterne op uden at ødelægge rødderne, når de skal prikles. Den finkornede jord er løs og slipper rødderne.

Såjorden kommes i en spirebakke. Her stemples den helt jævn og opvandes. Frøene sås så tyndt som muligt på overfladen. Til slut dækkes frøene med vermiculit. Vermiculitkornene har en større overflade end jord- og sandpartikler, det gør, at der sker en større fordampning, og det hæmmer grønalgerne.

